

Özet

Bizans ekonomisini dönemlerine göre açıklanabilecektir.

Bizans Devleti'nin çok geçitli alanlardan vergi geliri elde etmesine rağmen, her zaman için en önemli vergi kaynağı tarımsal alanlar ve bunları işleyen küçük köyler olmuştur. Temel olarak Bizans ekonomisini erken dönem, orta dönem ve geç dönem Bizans ekonomisi olarak dönemlendirebiliriz. 4. ve 7. yüzyıllar arasındaki erken dönemde özellikle 5. yüzyılın ikinci yarısında artan nüfusa bağlı olarak tarımsal ekonomide değişim yaşanmıştır. 6. yüzyılda Justinianos'un yeni toprak kazançlarıyla ticaret gelişmiştir. Bunun sonucunda askeri ihtiyaçların harcamaları, sıray giderleri, başkent ve diğer şehrinin beslenmesi, lüks eşya üretimi ve devasa büyüklükte inşaat faaliyetleri gözlenmiştir. 7. yüzyıldan 12. yüzyılın sonuna kadar geçen zaman diliminde orta dönem Bizans ekonomisinde değişiklik aşamalar görüldü. 7. yüzyılda Ortadoğu'daki Bizans topraklarının Araplar tarafından fethedilmesi, Balkan topraklarının istila edilmesi, nüfusun düşmesine ve vergi tabanının azalmasına neden olmuştur. 9. yüzyıldan sonra Bizans ekonomisi toplumaya başlamış, kentte oturanların sayısı artmış, verginin kaynağı olan çiftçileri korumaya yönelik önlemler alınmıştır. 11. ve 12. yüzyılda tarım alanındaki teknik gelişmeler üretimi arttırmış ticareti geliştirmiştir. 1204 yılında başlayan ve 1453'te İstanbul'un fethiyle tamamlanan geç dönem Bizans ekonomisinde temel değişim 13. yüzyıl boyunca İstanbul'un merkezi rolünü kaybetmesidir. Ancak 1261'den sonra İstanbul'un Latinlerin elinden alınmasıyla başkent tekrar eski önemini kazanmaya çalışmıştır. Ancak buda Venedik ve Ceneviz, doğuda da Osmanlı ilerleyişleri karşısında Bizans ekonomisi küçülmüş ve eski büyüklüğüne bir daha ulaşamamıştır.

Bizans Devleti'nin Anadolu ve Anadolu'nun üretimi ve ticaretini yapan ürünlerini tanımlayabilecektir.

İstanbul ve İmparatorluğun diğer eyaletlerinde ticaret yapılan malların sayısı oldukça fazladır. Önemli ürünleri arasında; zeytin yağı, şarap, tuz, ipek, et, sebze, tuz, kereste, balımmu, seramik, şarap ve keten sayılabilir. Bunlara partiküller, haratlar gibi lüks maddeler de eklenebilir. Özellikle 12. yüzyılın sonlarına kadar uluslararası ticaretin merkezi olarak sadece İstanbul değil, Bizans topraklarında tahıl Teselya, Trakya, İtalya ve adalar gibi imparatorluğun sahil bölgelerinde de faaliyetler ve hayvancılık gibi üretimler yapılmaktaydı. Bunların yanında ikinci olarak değerlendirilen maden, seramik, tekstil ve lüks objelerin de üretimi yapılmaktadır. Kurallı hayatın temel araç-gereçleri genellikle köylerde üretilmiştir.

Bizans Devleti'nde ticaret yapan tacirlerin ve esnafın bağlı oldukları loncalar ve devletin vergi gelirlerini açıklayabilecektir.

Noterler, gümüşçüler, banker ya da sarraflar, ipek ticareti ve ipek üretimiyle ilgili beş ayrı lonca, keten tüccarları, parfümcüler, mum imalatçıları, sabuncular, bakkal ve manavlar, sarraflar, kasaplar, domuz satıcıları, balık satıcıları, ekmeç firmaları, meyhaneci ve perakende şarap tüccarları, eparkhos'a bazı denetim görevlerinde yardımcı memurların loncası, sigir pazarlarının müfettişleri, aralarında marangoz, mermer ustası, çilingir, duvarcı, boyacı ve benzerlerin bulunduğu geçitli loncaların loncaları vardı.

Bizans Devleti'nin gelirini oluşturan vergiler dolaylı ve dolaysız vergi olmak üzere ikiye ayrılır. Dolaylı vergiler: ithalat ve ihracattan alınan %10 oranındaki gümrük vergisi, pazar ve liman vergileri, üretim, satış ve tüketim vergileri, devlet izin-